

Finnish
Consulting
Group

Kutunivan ranta-asemakaava

VASTINEET VALMISTELUVAIHEESSA ANNETTUIHIN MIELI-
PITEISIIN JA LAUSUNTOIHIN

Muonion kunta

12.6.2023

P37873

Sisällys

Kutunivan ranta-asemakaava	3
1 Lausunnot	3
1.1 Lapin ELY-keskus.....	3
1.2 Lapin liitto.....	17
1.3 Lapin pelastuslaitos	18
1.4 Metsähallitus	18
1.5 Torniolaakson museo	18
2 Mielipiteet	24
2.1 Muonion Yrittäjät ry	24
2.2 Jerisjärven Huolto Oy	24
2.3 Jerisjärven Huolto Oy	25

*FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksianton ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.***

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

Kutunivan ranta-asemakaava

Asemakaavaluonnos on ollut julkisesti nähtävillä 23.9.2021-25.10.2021.

5 lausuntoa ja 3 mielipidettä on saapunut määräaikaan mennessä.

1 Lausunnot

1.1 Lapin ELY-keskus

Lausunto 5.11.2021

Pääkohdat:

- **Kaavoitusmenettely ja vuorovaikutus**

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 63 §:n mukaan kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä. Kaavaselostusluonnoksesta käy esille, että kaavan vireilletulosta on kuulutettu 4.7.2019 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma on samassa yhteydessä asetettu julkisesti nähtäville.

ELY-keskukselle toimitetussa valmisteluaineistossa ei ollut mukana osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa, mutta osallistamista koskevat tiedot on esitetty kaavaselostusluonnoksen kohdassa 4. Kaavan osallisena olisi hyvä tunnistaa myös Paliskuntain yhdistys.

- **Kaavamuoto**

MRL:n 50 §:n mukaan alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.

Ranta-asemakaava on MRL:n 73 §:n mukaisesti tarkoitettu pääasiassa tavanomaisen loma-asutuksen järjestämiseen ranta-alueelle. ELY-keskus huomauttaa, että ranta-asemakaavaluonnos on laadittu asemakaavanluonteisesti. Kaavaluonnos mahdollistaa asuin- tai lomarakennuksen rakentamisen ja toinen kaava-alueista ei sijoitu ranta-alueelle. ELY-keskus pyytää kuntaa vielä harkitsemaan, onko ranta-asemakaava oikea suunnitteluväline, kun otetaan huomioon MRL:n 73 §.

- **Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet**

Kaavaselostusluonnoksessa on listattu valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. ELY-keskus toteaa, että valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista tulee tunnistaa ne, jotka koskevat juuri tätä kaavaa ja kuvata, miten kyseisiä tavoitteita voidaan laadittavalla kaavalla edistää.

- **Ranta-asemakaavan sisältövaatimukset ja vaikutusten arviointi**

MRL 73 §:n mukaan laadittaessa asemakaavaa (ranta-asemakaava) pääasiassa loma-asutuksen järjestämiseksi ranta-alueelle on sen lisäksi, mitä yleis- tai asemakaavasta muutoin säädetään, katsottava, että: 1) suunniteltu rakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu rantamaisemaan ja muuhun ympäristöön; 2) luonnonsuojelu, maisema-arvot, virkistystarpeet, vesiensuojelu ja vesihuollon järjestäminen sekä vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet otetaan muutoinkin huomioon; sekä 3) ranta-alueille jää riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta. Ranta-asemakaavasta on muutoin voimassa, mitä asemakaavasta säädetään.

MRL 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Yleiskaavan ohjausvaikutus ja mitoitusperusteet

MRL 42 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa. Myös MRL 54 §:n mukaan asemakaavaa laatiessa on otettava huomioon oikeusvaikutteinen yleiskaava.

Ranta-asemakaavalla on osoitettu 5 omarantaista ja 13 ei-omarantaista asuinpienalojen rakennuspaikkaa (AP/RA) ja kaksi omarantaista lomarakennuspaikkaa (RA) sekä yleisen tien alue (LT), katualue ja lähivirkistysalueita (VL). Alueelle osoitettujen uusien asuinrakennuspaikkojen rakennusoikeus on 350 k-m² / rakennuspaikka eli yhteensä 3850 k-m². Koko kaava-alueelle on osoitettu rakennusoikeutta yhteensä 6 970 k-m², mikä vastaa e=0.04 tehokkuutta.

Suomen perustuslain 6 §:stä ilmenevää yhdenvertaisuusperiaatetta on sovellettava myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa kaavoituksessa. Periaate edellyttää muun ohella, ettei alueiden omistajia kaavassa aseteta toisistaan poikkeavaan asemaan, ellei siihen kaavan sisältöä koskeva säännökset huomioon ottaen ole maankäytöllisiä perusteita. Kaavoituksessa vaatimusta on käytännössä toteutettu noudattamalla niin sanottua emätilaperiaatetta, jossa kullekin emätilalle pyritään turvaamaan yhtäläinen rakennusoikeus.

Kaava-asiakirjoihin ei sisälly sellaista maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitettua selvitystä, jonka perusteella maankäyttö- ja rakennuslain 73 §:ssä asetettujen kaavan sisältövaatimusten ja maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun vaatimuksen toteutumista voitaisiin arvioida koko sillä alueella, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Kaavaselvitysten perusteella ei siten voida varmistua siitä, voidaanko ranta-asemakaavalle asetetut kaavan sisältövaatimukset huomioon ottaen rakennusoikeutta lisätä alueella niin, että maanomistajien kohtelu täyttää myös tasapuolisuuden vaatimukset.

Kaavaselostusluonnoksen mukaan ranta-asemakaava on yleiskaavan mitoituksen mukainen. Alueella voimassa olevassa yleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu viisi omarantaista asuinrakennuspaikkaa ja kaksi lomarakennuspaikkaa. Ranta-asemakaavalla osoitetaan uusia ei-omarantaista rakennuspaikkoja yleiskaavassa osoitettujen omarantaisten rakennuspaikkojen lisäksi, joten ELY-keskuksen näkemyksen mukaan rakennuspaikkojen mitoitusperusteita tulisi tarkentaa ja rakennuspaikkojen lisäyksen tulisi perustua emätilaselvitykseen.

Kulttuuriympäristö

Rakennussuojelu ratkaistaan lähtökohtaisesti asemakaavassa ja toteutetaan ensisijaisesti MRL:n mukaisesti kaavamääräyksiin.

Yleiskaavassa kaava-alueelle on osoitettu kaksi arvokasta rakennuskohdetta ja/tai pihapiiriä kaavamerkinnällä sr/5 ja sr/21. Yleiskaavan sr-kaavamerkinnän mukaan on kyseessä maisemakuvallisesti ja/tai kuläkuvallisesti arvokas rakennus tai pihapiiri, jonka ominaispiirteet tulee säilyttää Rakennuskohteissa niitä muuttavien laajennus- tai korjaustoimenpiteiden kohdalla on ennen toimenpiteeseen ryhtymistä varattava museoviranomaiselle tilaisuus lausunnon antamiseen. MRL 41.2 §:n nojalla rakennuksen purkaminen edellyttää MRL 127 §:n mukaista purkulupaa.

Kaavaluonnoksessa on esitetty yksi VL-alueella sijaitseva suojeltava rakennus kaavamerkinnällä sr sekä yksi alue, jolla ympäristö säilytetään kaavamerkinnällä /s.

Asemakaavaselostuksessa ei ole kuvattu rakennuksien ja pihapiirin suojelutarvetta selvityksiin perustuen eikä yleiskaavassa osoitettuja arvokkaita rakennuskohteita ja/tai pihapiiriä ole arvotettu. ELY-keskus toteaa, että rakennuksien ja pihapiirin suojelutarve tulee ratkaista asemakaavalla.

Mikäli rakennukset ja pihapiiri edellyttävät selvitysten perusteella suojelua, tulee kaavamääräyksessä käydä ilmi, että rakennukseen tai pihapiiriin kohdistuvien toimenpiteiden tulee olla sellaisia, että kohteiden rakennus- ja kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Lisäksi kaavamääräyksissä on huomioitava rakennusten purkamista koskevat määräykset siten, että kaavamääräyksestä käy ilmi purkamiskielto. Myös museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen ennen kohteita koskevien toimenpiteiden suorittamista.

Luontoympäristö

Kaavaselostusluonnoksen mukaan suunnittelualueen luontoselvitykset on kartoitettu Muonion vesi- ja tunturialueiden kehittämissuunnitelman laadinnan yhteydessä. Kaavaluonnoksesta ei ilmene milloin ja millä tarkkuudella suunnittelualueen luontoarvot on selvitetty.

Ajantasaiset, tiedossa olevien luonnonsuojelulain 42 §:n nojalla koko maassa rauhoitettujen kasvilajien, 46 §:n uhanalaisten lajien tai 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien esiintymistä ja eläinten havaintopaikoista sekä luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajien esiintymistä ja eläinten havaintopaikoista lajitiedot (sijainnit) tulee pyytää Suomen lajitietokeskuksen laji.fi-palvelusta.

Natura 2000 -alue

Kaavoitettava alue rajautuu Törmäslompoloon, joka kuuluu Natura 2000-ohjelma-alueeseen Tornionjoen ja Muonionjoen vesistö (FI1301912). (Naturaan kuuluu vesialue). Natura 2000-ohjelma-alue Pallas-Ounastunturi sijaitsee lähimmillään suunnittelualueesta noin 250 metrin etäisyydellä.

Tornionjoen ja Muonionjoen vesistön Natura-alueen pääasiallisena toteutuskeinona on Ruotsin ja Suomen välinen rajajokisopimus. Niiltä osin, kun rajajokisopimuksessa ei ole erityisiä määräyksiä noudatetaan vesilain säännöksiä. Tornion – Muonionjoen sivuvesistöjen osalta toteutuskeinona on myös koskiensuojelulaki.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000 –alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisälletty Natura –verkostoon, hankkeen toteuttajan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset.

Lisäksi yleiskaavan yleismääräyksissä on todettu seuraavaa: "Koko kaava-alue sijoittuu Tornionjoen-Muonionjoen Natura-alueeseen (FI1301912), mistä johtuen suunnitelmien laatijoiden ja hankkeiden toteuttajien tulee asianmukaisella tavalla arvioida hankkeiden vaikutukset Natura-alueeseen (Luonnonsuojelulaki 65 §)".

Jos päädytään johtopäätökseen, että suunnitelmat ja hankkeet eli tässä tapauksessa laadittava ranta-asemakaava ei todennäköisesti vaikuta merkittävästi Natura 2000-alueiden luonnonarvoihin, on tällaisen johtopäätöksen syiden oltava perusteltuja ja kirjallisesti esitetty.

Jätevedet Natura 2000 -alueen läheisyydessä

Kaavaluonnoskartalla esitettyjen kortteleiden 1-3 ja 7 osalta kiinteistöjen jätevesijärjestelmien on täytettävä perustasoa tiukempi, ohjeellinen puhdistustasovaatimus. Kyseisten kortteleiden rakennuspaikat sijaitsevat alle 100 metrin etäisyydellä Natura 2000 -ohjelma-alueeseen Tornionjoen ja Muonionjoen vesistö (FI1301912) kuuluvasta Törmäslompolosta ja ovat siten pilaantumiselle herkällä alueella. Ohjeellinen puhdistustaso edellyttää, että ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee orgaanisen aineen osalta vähintään 90 prosenttia, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 prosenttia ja kokonaistypen osalta vähintään 40 prosenttia verrattuna haja-asutuksen kuormitusluvun avulla määritettyyn käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen.

Muonion kunnassa ei ole voimassa olevia ympäristönsuojelumääräyksiä, joilla ranta-alueiden jätevesijärjestelmien puhdistustasovaatimuksista määrätään, joten ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ohjeellista puhdistustasoa koskeva määräys tulee sisällyttää kaavamääräyksiin.

Tulva

Kaavan valmisteluaineistosta ei käy selkeästi ilmi, miten tulvat on otettu kaavaratkaisussa huomioon. Kaavaselostusluonnoksessa ei ole tietoja järvien vedenkorkeuksista, mahdollisista tulvahavainnoista eikä ranta-asemakaava-alueen alimmista rakentamiskorkeuksista. Selostusluonnoksessa on kuvattu yleiskaavan kaavamääräykset, joissa on maininta alimmista rakentamiskorkeuksista yleiskaavan alueella. Kaavakartalla on esitetty Jerisjärven ja Törmäslompolon keskivedenkorkeudet.

ELY-keskus huomauttaa, että vesistöjen ranta-alueille sijoittuvissa kaavoissa tulee kaavaselostuksessa esittää tietoja vesistöjen vedenkorkeuksista ja selostettava, miten tulvat on kaavaratkaisussa otettu huomioon. Lähtökohtaisesti rakennuspaikat tulee sijoittaa tulvavaara-alueen ulkopuolelle. Tarvittaessa on lisättävä kaavaan kaavamääräys alimmista rakentamiskorkeuksista. Kaavamääräystä ei tarvita, mikäli kaava-aineistosta pystyy todentamaan, että rakennuspaikat on sijoitettu kokonaisuudessaan tulvavaara-alueen ulkopuolelle.

ELY-keskus toteaa, että rakennuspaikalla maanpinta tulee olla vähintään kerran 100 vuodessa toistuvan (1/100a) tulvan korkeudella ja alimmat kastuvat rakenteet vähintään 0,5 m 1/100a tulvakorkeuden yläpuolella. Jerisjärvellä on ollut toiminnassa vuosina 1938–2015 vedenkorkeusasema, jonka havaintotietoihin perustuva laskennallinen 1/100a tulvakorkeus on $N_{2000} +258,58$ m. Törmäslompololle voidaan käyttää Jerisjärvelle määritettyä 1/100a tulvakorkeuslukemaa.

Hulevedet

Kaavaluonnoksessa tai kaavaselostusluonnoksessa ei ole käsitelty hulevesiä tai niiden hallintaa. Hulevesien hallinnasta säädetään pääosin maankäyttö- ja rakennuslaissa (103 a-o §:t). Lainsäädännön tarkoituksena on muun muassa vähentää tulvariskejä, ehkäistä ja lieventää tulvista aiheutuvia vahinkoja sekä edistää tulviin varautumista. Tämä on huomioitu myös VAT:ssa (3.3 Terveellinen ja turvallinen elinympäristö).

Kaavan valmisteluaineistossa ei ole esitetty hulevesien hallintatoimia esimerkiksi maaperän laadun ja rakentamisen määrän perusteella. Kaavassa on myös huomioitava, että viidessä omarantaisessa AP/RA-korttelissa on huomattavia korkeuseroja. Kaavamääräyksillä voidaan asettaa vaatimuksia hulevesien hallinnasta – esimerkiksi viivyttämisestä, imeyttämisestä tai käsittelystä niiden puhdistamiseksi. Hulevesien hallinnasta voidaan esittää korttelia ja yleisiä alueita koskevia yleismääräyksiä ja kaavakartassa voidaan osoittaa ohjeellisia paikkoja esimerkiksi hulevesien käsittely- tai viivytyalueille.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ranta-asemakaavan tulee sisältää vaatimukset hulevesien käsittelystä sellaisessa muodossa, että asianmukaisesta toteutuksesta voidaan varmistua. Vaihtoehtona täsmällisille kaavamääräyksille on yleismerkintä tai ohjeellinen aluevaraus ja kaavamääräyksissä esitetty vaatimus menetelmien mitoituksen ja rakenteiden tarkentamisesta rakennuslupavaiheessa hulevesien hallintasuunnitelman perusteella.

- Liikenne

Kaavaselostusluonnoksessa ei ole esitetty kaavan vaikutuksia liikenteeseen. ELY-keskus toteaa, että kaavaselostusta tulee täydentää liikenteellisten vaikutusten arvioinnin osalta.

Liikenneturvallisuus

Ranta-asemakaavaluonnoksen alueet ovat pääosin eripuolella maantietä 957 Särkijärvi - Peltovuoma kuin yleiskaavassa esitetyt kevyen liikenteen väylän ja ulkoilureitin linjaukset. Tämä aiheuttaa lähtökohtaisesti lisääntyvää maantien ylitystarvetta ja heikentää siten liikenneturvallisuutta. Maantien 957 keskivuorokausiliikenne on 721 ajoneuvoa/vrk, joista raskaita ajoneuvoja on 48. Raskaiden ajoneuvojen osuus ei ole kovin suuri, 6,7 %. Nopeusrajoitus on 80 km/h ja tien leveys 6,5 m. Tiellä ei ole valaistusta. Tieosalla ei ole sattunut onnettomuuksia vuosina 2016 - 2020.

Liittymät

Liittymät yleiseen tiehen tulee osoittaa sitovasti nuolella (YM:n opas, asemakaavamerkinnot ja -määräykset: ajoneuvoliittymän likimääräinen sijainti), mikä tulee ottaa huomioon kaavaehdotusta laadittaessa. Maantiellä liittymien välin tulisi olla minimissään 150 - 400 metriä. Tiellä tulisi myös välttää nelihaaraliittymiä. Jos nopeusrajoitus on 60 km/h, olisi mitoitusliittymisnäkemän oltava vähintään 130 metriä.

Maantien suoja-alue

Maantien suoja-alue ulottuu kyseisellä tieosalla 20 metrin etäisyydelle maantien keskiviivasta tai lähimmän ajoradan keskiviivasta mitattuna. Suoja-alue on varattu ensisijaisesti liikenneturvallisuuden ylläpitämiseksi ja tienpidollisiin tarkoituksiin. Rakennusta ei saa pitää maantien suoja-alueella (laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 44 §). Maantien suoja- tai näkemäalueella ei saa pitää sellaista varastoa, aita taikka muuta rakennelmaa tai laitetta, josta tai jonka käytöstä voi aiheutua vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle. Kaavaehdotuksessa tulee kaavamerkinnoin varmistaa, että kaikki edellä todettu rakentaminen sijoitetaan maantien suoja-alueen ulkopuolelle.

Meluselvitys

Kaavaehdotuksessa ja kaavaselostuksessa tulee ottaa huomioon ja esittää ohjearvot ulkomelulle ja sisämelulle. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. ELY-keskus huomauttaa, että Kuntaliiton ja Liikenneviraston (nyk. Väylävirasto) välisen vuonna 2010 tehdyn sopimuksen mukaan "Jos kunta kaavoittaa olemassa olevan tien läheisyyteen sellaista toimintaa, joka tarvitsee melusuojausta, vastaa kunta meluntorjunnan kustannuksista."

- Kaavamerkinnot ja -määräykset

ELY-keskus pyytää huomioimaan, mitä edellä on todettu kaavamerkinnoista ja -määräyksistä. Lisäksi ELY-keskus toteaa, että kaavan valmisteluaineistosta ei käy ilmi, miten uusien asuin- tai lomarakentamiseen osoitettavien alueiden sähkö-, viemäri ym. johtotarpeet on tarkoitus toteuttaa suunnittelualueen sisällä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tarpeelliset johto- ja viemäreitä koskevat aluevaraukset tulisi merkitä kaavakartalle.

ELY-keskus kiinnittää huomiota kaavaluonnoksessa esitettyihin kerroslukuihin. Viiteen omantarantaiseen AP/RA-kortteliin on kaavaluonnoksessa osoitettu kaksikerroksista rakentamista kerrosluvulla II. Kuten edellä on todettu, AP/RA-kortteleiden sisällä korkeuserot voivat olla varsin huomattavia. Kerrosluvut tulisi osoittaa siten, että rakentaminen on mahdollisimman hyvin sovitettavissa rakennuspaikalle huomioon ottaen rakennuspaikan luontaiset maaston muodot. Tarkempi kerrosluvun määrittely varmistaisi, että rakentamisesta johtuvat mahdolliset haitalliset maisemavaikutukset olisivat mahdollisimman vähäiset.

Kaavaluonnoksen AP/RA-kortteli numero 6 on osoitettu alueeksi, jolla ympäristö säilytetään. Kyseisessä korttelissa rakennusoikeus on määriteltä erikseen rakennuksille (150 + 120 + 100 + 60) ja lisäksi on osoitettu uutta rakennusoikeutta 350 kerrosalaneliömetriä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan korttelille osoitettu kokonaisrakennusoikeus on epäselvä ja sitä tulisi tarkentaa. Lisäksi huomioon ottaen rakennuspaikan halki kulkevan voimajohdon ja johtoa varten varatun alueen osan, tulee tarkemmin määrittää korttelin rakennusala voimajohdon varoetäisyydet huomioiden.

Ranta-asemakaavan alueelle ei sijoitu luokiteltuja pohjavesialueita tai arvokkaita geologisia kohteita.

Vastine:

- Kaavoitusmenettely ja vuorovaikutus

Lisätään Paliskuntain yhdistys osallisten luetteloon

- Kaavamuoto

Huomioidaan MRL:n 73 §:n mukainen ranta-asemakaavan tarkoitus ja käytettävyys. Tarkennetaan kaavan sisältöä vastaamaan tarkemmin tässä kaavatyössä käytettävän suunnitteluvälineen eli ranta-asemakaavan mukaista maankäytön järjestämistä.

- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Tunnistetaan ja kuvataan selostuksessa ne VAT:t, joiden tavoitteita kaava koskee ja edistää.

- Ranta-asemakaavan sisältövaatimukset ja vaikutusten arviointi

Kaava varten on luonnosvaiheen nähtävilläolon jälkeen laadittu luontoselvitys ja Natura tarvearviointi (Luontoselvityskangas, 17.11.2022). Selvityksen esiin nousseet tulokset on johdettu kaavaan ranta-alueiden suojavyöhykkeiden lisäämisen kautta.

Lisäksi kaavan vaikutusten arviointi on kuvattu selostuksessa.

Yleiskaavan ohjausvaikutus ja mitoitusperusteet

Kaavaa laadittaessa on huomioitu yleiskaavan ohjausvaikutus. Yleiskaavassa kaava-alueelle on osoitettu rantarakentamisen paikkoja yhteensä 7 kappaletta jakautuen

Jerisjärven rannan kohdalle 2 kpl ja Törmäslommolammen rannalle 5 kpl. Lisäksi Pallaksentien pohjoispuolelle Pientalovaltaiselle asuntoalueelle (AP), on yleiskaavassa mitoitettu sijoittuvan n. 92 uutta rakennuspaikkaa yleiskaavaselostuksessa olleen taulukon laskentaperusteen mukaisesti:

Pysyvän asutuksen merkittävimmät laajennusalueet		Mitoitus			
Rakentamisen laajennusalueet	Luonne	Aluevarauksien määrä	Aluevarauksen koko	Alueen teoreettinen rakennusoikeus (Laskentaperuste)	Rakennuspaikat (Laskentaperuste)
Kutunivan pysyvän asutuksen laajennusalueet (AP)	Pysyvän asutuksen kasvun pääasialliset laajennusalueet	Uutta aluevarausta Pallaksentien pohjoispuolella	48 ha	32 200 k-m ² (350 k-m ² / rakennuspaikka)	n. 92 uutta rakennuspaikkaa (5000 m ² /rakennuspaikka/yleiset alueet)

Yleiskaavan mukaisesti AP alueeksi osoitetulle saa rakentaa yksi- tai kaksiasuntoisen asuin- tai lomarakennuksen talousrakennuksineen sekä sellaisia työtiloja, jotka eivät aiheuta haittaa ympäröivälle asutukselle. Tarkemmassa suunnittelussa käyttötarkoitus on tarkentunut enemmän lomarakentamisen tarpeisiin huomioiden kuitenkin yleiskaavan mukaisen rakentamisen määrän tavoitteen mahdollistamisen.

Kulttuuriympäristö

Yleiskaavassa kaava-alueelle osoitetut kaksi arvokasta rakennuskohdetta ja/tai pihapiiriä (kaavamerkinnöillä sr/5 ja sr/21) sijoittuvat kaavaehdotuksessa samaan AP-kortteliin, jolla ympäristö säilytetään kaavamerkinnällä /s. Rakennusten, pihapiirin tai taajamakuvan kannalta merkittävä luonne tulee säilyttää muutos- ja korjaustöissä, jolloin on oltava yhteydessä museoviranomaiseen. Merkinnällä mahdollistetaan pihapiirin ja rakennusten säilyminen. Kaavan tulee olla myös maanomistajalle kohtuullinen. AP-kortteliin on osoitettu kerroskorkeudeksi 1 u ½ ja rakennusoikeutta 600+t100 mahdollistamaan korttelissa sijaitsevien rakennusten säilyttämisen. Korttelikokoa on kasvatettu mahdollistaen pihapiirin säilymisen yhtenäisenä kokonaisuutena.

Luontoympäristö

Kaava varten on luonnosvaiheen nähtävilläolon jälkeen laadittu luontoselvitys ja Natura tarvearviointi (Luontoselvityskangas, 17.11.2022). Luontoselvityksestä johdettuna ranta-alueille on jätetty suojavyöhyke turvaamaan osaltaan saukon liikkumista alueella.

Natura 2000 -alue

Luontoselvityksen yhteydessä laadittiin alueelle natura-tarvearviointi. Selvityksen mukaan kaavoituksesta ei aiheudu vaikutuksia tai heikennyksiä Pallas-Ounastunturin Natura-alueelle, ja siten Natura-arviointia ei tarvita.

Jätevedet Natura 2000 -alueen läheisyydessä

Huomioidaan ranta-alueiden jätevesijärjestelmien puhdistustasovaatimusten ohjaus-tarve kaavaan lisättävällä seuraavalla määräyksellä: *"Ympäristönsuojelulain (527/2014) 156 c §:n mukaan perustasoa ankarampi puhdistusvaatimus tulee täyttää, jos siitä muu-alla laissa tai lain nojalla säädetään tai määrätään."*

Tulva

Huomioidaan tulvavaara-alue kaavassa ja ohjataan rakentaminen sijoitettavaksi vähintään 0,5 m 1/100a tulvakorkeuden yläpuolelle. Lisäksi tunnistetaan mahdollisuus ilmas-tonmuutoksesta johtuva sadannan lisääntyminen kaavamääräyksessä seuraavasti: *"Mikäli kaavan hyväksymisen jälkeen esiintyy tulva, joka aiheuttaa suuremman vedenkorkeuden, kuin kaavassa on määritelty alimmaksi rakennuskorkeudeksi, tulee esiintyneen tulvan korkeus ottaa määrääväksi korkeudeksi alimpia rakentamiskorkeuksia määritet-täessä."*

- Liikenne

Liikenneturvallisuus

Kaavassa on pyritty pitämään maantielle 957 osoitettavien liittymien tarve mahdollisimman vähäisenä ja siten minimoimaan maantien ylitystarvetta.

Liittymät

Liittymäkohdat maantieltä osoitetaan nuolella.

Maantien suoja-alue

Rakentaminen ohjattu rakennusaloilla vähintään 20 metrin päähän maantien keskivii-vasta.

Meluselvitys

Rakentamisen meluarvioiden huomiointi sisätilojen osalta kaavamääräyksellä maantien 957 läheisyydessä.

- Kaavamerkintä ja -määräykset

Alueen läpi kulkeva sähkölinja on osoitettu johtoa varten varattuna alueen osana. Johdotarpeet on muutoin yleisesti suunniteltu toteutettavan osana katualueita.

Rakennusten sijoittumista ja sovittamista rakennuspaikalle ohjaavia määräyksiä on tarkennettu sekä maastonmuotojen ja kerroskorkeuden sovittamisen huomioimisen osalta.

Korttelien rakennusoikeutta on tarkennettu. Lisäksi AP-korttelin rakennusoikeutta on tarkennettu siten, että se mahdollistaa nykyisten rakennusten säilyttämisen.

1.2 Lapin liitto

Lausunto 13.9.2021

Pääkohdat:

Ranta-asemakaavalla on tarkoitus maanomistajan toiveesta osoittaa alueelle lomarakentamista ja pysyvää rakentamista. Ranta-asemakaavalla osoitetaan 5 omarantaista ja 13 ei-omarantaista asuinpientalojen rakennus-paikkaa (AP/RA) ja 2 omarantaista lomarakennuspaikkaa (RA) sekä yleisen tien alue (LT), katualue ja lähivirkistysalueita (VL). Kortteli 6 on osoitettu alueena, jolla ympäristö säilytetään (/s) ja korttelin viereen lähivirkistysalueelle on osoitettu suojeltava rakennus (sr).

Alueella on voimassa 16.5.2012 lainvoiman saanut Tunturi-Lapin maakuntakaava. Suunnittelualue sijoittuu maakuntakaavassa matkailupalvelujen alueelle Oloksen matkailukeskus (RM 1408). Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittäviä matkailupalveluiden alueita. Ranta-asemakaavan alue sijoittuu osittain maa- ja metsätalousalueelle Muonion maa- ja metsätalousvaltainen alue (M 4529). Aluetta voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Suunnittelualue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen Levi-Ylläs-Olos-Pallas-Hetta (mv 8411). Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyksen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Kaavamääräyksen mukaan aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla.

Tunturi-Lapin maakuntakaavassa on annettu myös koko maakuntakaava-alueita koskevia määräyksiä muun muassa vapaan rantaviivan osuudesta, rannan suuntaisen kulkuyhteyden turvaamisesta sekä poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytöllisten toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamisesta.

Alueella on voimassa Jerisjärvi-Äkäsjärvi osayleiskaava, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 12.11.2012. Kaavasta tehtiin valituksia hallinto-oikeuteen, joten Muonion kunta määräsi 15.4.2013 yleiskaavan tulevan voimaan niiltä osin, joihin valitusten ei katsottu kohdistuvan. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus hylkäsi valitukset ja kaava tuli lopullisesti voimaan 8.8.2014. Maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa, mutta on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Lapin liiton virasto toteaa Kutunivan ranta-asemakaavan valmisteluaineiston sopeutuvan Tunturi-Lapin maakuntakaavan kokonaisuuteen.

Vastine:

Kirjataan tiedoksi

1.3 Lapin pelastuslaitos

Lausunto 21.9.2021

Pääkohdat:

Muonion kunta on 13.9. 2021 päivätyllä kirjeellään pyytänyt lausuntoa koskien Kutunivan ranta-asemakaavan valmisteluaineistoa.

Suunnitellusta kaavasta pelastuslaitos toteaa seuraavaa:

Kaava-aleen tiestön tulee olla myös raskaiden pelastusajoneuvojen käytettävissä. Sammutusvesijärjestelyt hoidetaan pelastustoimen ajoneuvoista, joten pääsy kiinteistöille on tärkeää.

Muutoin suunniteltuun kaavaan pelastuslaitoksella ei ole huomauttamista.

Vastine:

Kirjataan tiedoksi

1.4 Metsähallitus

Lausunto 25.10.2021

Pääkohdat:

Metsähallitus on tutustunut Kutunivan ranta-asemakaavan valmisteluaineistoon ja esittää huomioitavaksi:

Metsähallitus muistuttaa alueella kulkevista reiteistä ja näiden huomioimisesta kaavatyön yhteydessä.

Muilta osin Metsähallituksella ei ole huomauttamista.

Vastine:

Kirjataan tiedoksi

1.5 Torniolaakson museo

Lausunto 27.10.2021

Pääkohdat:

Muonion kunta on pyytänyt Tornionlaakson museon lausuntoa ranta-asemakaavan valmisteluaineistosta, joka koskee Kutunivan aluetta Jerisjärvellä. Lausuntopyynnön liitteenä museolle on toimitettu kaavaluonnos ja kaavaselostuksen luonnos (FCG Finnish Consulting Group Oy, 3.5.2021). Ranta-asemakaava koskee osia tiloista 498-401-23-45 ja 498-401-23-32. Kaavan laatimisen tavoitteena on järjestellä lomarakentamista ja mahdollista pysyvää rakentamista. Alueellisena vastuumuseona Tornionlaakson museo arvioi kaavan laatimista rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta.

Kaavoitettava alue sijaitsee Kutunivassa Jerisjärven ja Törmäslompolon rannalla sekä Pallaksentien pohjoispuolella. Kaavoitettava alue käsittää 19,9 hehtaaria ja se on yksityisessä omistuksessa. Alueella on kaksi vakituista asuinrakennusta ja muilta osin alue on metsätalouskäytössä. Asemakaavaluonnoksessa esitetään Kutunivan ranta-asemakaavalla muodostettavaksi 5 omarantaista ja 13 ei-omarantaista asuinpienalojen rakennuspaikkaa ja 2 omarantaista lomarakennuspaikkaa. Suunnittelualueella on voimassa Tunturi-Lapin maakuntakaava (2010) ja Jerisjärvi-Äkäsjärvi osayleiskaava (2014).

- Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Kaavoitettavalle alueelle ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman alueita tai kohteita. Kutunivan itäpuolella sijaitsee *Pallastuntureiden* valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (Valtioneuvoston periaatepäättös 1995), länsipuolella *Torassiepin kylä*, joka on sekä valtakunnallisesti arvokas maisema-alue että valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY2009) ja eteläpuolella *Keimiöniemen kalakenttien* valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Osayleiskaavassa on kaavoitettavalle alueelle osoitettu kaksi arvokasta rakennuskohdetta ja/tai pihapiiriä: Kivelä (sr/5) ja Kutuniva (sr/21). Näiden lisäksi kaavoitettavalla alueella sijaitsee tiettävästi kaksi muuta pienempää rakennusta, joista toinen Jerisjärven rannalla ja toinen metsässä Kivelän ja Kutunivan pihapiirien pohjoispuolella. Pihapiirejä ympäröi avoin ketomainen niittyalue, joilla on muutamia puita, myös pihapiirien ja Jerisjärven välissä on vanha niittyalue. Suurin osa muusta kaavoitettavasta alueesta on metsää.

Osayleiskaavassa arvokkaita rakennuskohteita koskee seuraava kaavamääräys: *Maisemakuvallisesti ja/tai kyläkuvasuhteellisesti arvokas rakennus tai pihapiiri, jonka ominaispiirteet tulee säilyttää. Rakennuskohteissa niitä muuttavien laajennus - tai korjaustoimenpiteiden kohdalla on ennen toimenpiteeseen ryhtymistä varattava museoviranomaiselle tilaisuus lausunnon antamiseen. MRL 41.2 §:n nojalla rakennuksen purkaminen edellyttää MRL 127 §:n mukaista purkulupaa. Numeroindeksi viittaa kaavaselostuksen kohdenumerointiin. Suurin osa ranta-asemakaavan suunnittelualueesta on yleiskaavassa osoitettu Asuinalueeksi (A), jonka kaavamääräys on seuraava: Alueelle saa rakentaa pysyvää pientaloasutusta, lomiasuntoja, asumista häiritsemätöntä työpaikkatoimintaa, yksityisiä palveluja sekä maatalouteen liittyviä rakennuksia. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Uudis-, täydennys- ja korjausrakentaminen on sovitettava huolellisesti ympäröivään maisemaan.*

Ranta-asemakaavaluonnoksessa Kutunivan vanha asuinrakennus sijoittuu Lähivirkistysalueelle (VL). Itse rakennus on osoitettu suojeltavaksi rakennukseksi merkinnällä (sr). Sr-merkinnälle ei ole annettu tarkempia kaavamääräyksiä. Kivelän pihapiiri sijaitsee kaavaluonnoksessa Asuinpienalojen korttelialueella (AP/RA), jolla ympäristö on säilytettävä (/s). AP/RA-aluetta koskevaksi asemakaavamääräykseksi on esitetty seuraava: *Alueelle saa rakentaa yksi- tai kaksiasuntoisen asuin- tai lomarakennuksen talousrakennuksineen sekä sellaisia työtiloja, jotka eivät aiheuta haittaa ympäröivälle asutukselle. Pihapiirin olemassa oleville rakennuksille on osoitettu jokaiselle erilliset rakennusalat ja rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä (yht. 420k-m²). Tämän lisäksi kyseiselle AP/RA-alueelle kortteliin 6 on merkitty/osoitettu rakennusoikeudeksi 350 k-m², jolloin rakennusoikeus on yhteensä 780 k-m² eli lähes kaksinkertainen olemassa oleviin rakennuksiin nähden.*

Museon näkemyksen mukaan rakennusoikeuden määrä ja kaavamerkintä /s korttelissa 6 ovat ristiriidassa keskenään. Olemassa olevat rakennukset muodostavat perinteistä rakentamistapaa edustavan nurkistaan avoimen neliömäisen pihapiirin, jonka täydennysrakentaminen pihapiirin luonne säilyttäen on museon näkemyksen mukaan haasteellista asemakaavassa osoitetulle korttelille ja sen rakennusalueelle. Korttelin poikki kulkee sähköjohto, joka rajoittaa rakentamismahdollisuuksia. Korttelia ja/tai sen rakennusoikeuden määrää on syytä tarkentaa siten, että pihapiirin ominaispiirteet säilyvät. Yleiskaavan korjaus- ja uudisrakentamista koskevat kaavamääräykset eivät vielä näy riittävällä tavalla asemakaavassa.

Kivelän ja Kutunivan pihapiirejä ympäröivä ketoalue on maisemallisesti ja kyläkuvasestisesti säilyttämisen arvoinen, joten ketoalue samoin kuin Kivelän pihapiirin kohdalla Pallaksentien ja Jerisjärven välissä oleva vanha niitty olisi hyvä osoittaa merkinnällä /s alueeksi, jolla ympäristö säilytetään tai MA-alueeksi. Suojeltavan rakennuksen sr-merkinnälle on syytä lisätä ohjaava kaavamääräys. Samoin kuin /s-merkinnälle. Museo huomauttaa myös, että VL-alueella sijaitsevat Kivelän pihapiiriin kuuluvat vanhat rakennukset ovat osa kokonaisuutta ja kohteen kulttuurihistoriallista arvoa. Rakennusten säilymismahdollisuudet VL-alueella on syytä varmistaa.

Osayleiskaavassa koko kaava-alueelle on annettu yleisiä rakentamisohjeita, joilla ohjataan muun muassa rakentamistapaa ja rakennusten sijoittelua. Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan myös ranta-asemakaavassa on hyvä ohjeistaa yleismääräyksillä esimerkiksi rakennusten sijoittamisesta ja sopeuttamisesta maisemaan sekä

maanpinnan käsittelystä, kuten muissakin Muonion kunnan alueella vireillä olevissa ranta-asemakaavoissa. Yleiskaavan määräyksissä on nostettu myös esiin rantamaiseman vaaliminen. Esimerkiksi Törmäslompolon rannat ovat säilyneet hyvin luonnontilaisina, joten ranta-asemakaavaan olisi hyvä lisätä/osoittaa järvien ranta-alueille luonnontilaisena säilytettävä vyöhyke tai huomioida asia yleisissä kaavamääräyksissä.

- Arkeologinen kulttuuriperintö

Kaavoitettavalla alueella, lähivirkistysalueeksi kaavoitetulla alueella, sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös:

Kutuniva 1 (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000036673) sijoittuu ranta-asetemakaavalla virkistysalueeksi kaavoitetulle alueelle. Tervahauta erottuu maastossa selkeästi ja on merkitty myös peruskarttaan. Tervahautaa ympäröivän vallin halkaisija on kymmenen metriä. Vallien sisäpuolisen kuopan halkaisija on noin kuusi metriä ja syvyys noin 1,3 metriä. Vallien korkeus alarinteen puolella on metrin luokkaa, ylärinteen puolella noin puoli metriä. Tervahauta on loivassa länsirinteessä, halssi on alarinteeseen eli länteen. Vuoden 2019 tarkastustietojen mukaan halssin vieressä on pääosin maatonut tervanlaskurännin jäännös. Se on koverrettu yhdestä puusta ja sen päässä on reikä, jossa on ollut tappi. Ränni on pohjastaan tervan peittämä ja siksi varmaan-kin säilynyt. Rännin päässä on taosnauoilla kiinnitetty puukappale, joka on toiminut rännin päätynä. Lisäksi halssin vieressä on ruostunut tasakärkinen rautalapio, jonka puuosat ovat lahonneet. Halssin viereisessä vallissa, sen alaosassa näkyy vanhoja tervaspuun kappaleita. Haudasta noin kymmenen metriä ylärinteeseen on jäkälöitynyt tervaspilkekasa, kooltaan noin 0,5 x 1 metriä, korkeudeltaan noin 0,2 m. Haudan päällä kasvavan puuston ikää on vaikea arvioida. Tervahaudalla lieenee ikää yli sata vuotta.

Ranta-asetemakaavan läheisyydessä, noin 240 metrin päässä lännessä, Törmäslompolaan työntyvän Seitaniemen nokassa on **Seitaniemi** (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 498010027).

Tietoa muinaisjäännös-kohteista löytyy Museoviraston ylläpitämästä Kulttuuriympäristön palveluikkunasta:

https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000036673

https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=498010027

Vuonna 2019 **Kutuniva 1** tarkastettiin Museoviraston toimesta. Alueella on tehty arkeologinen inventointi vuonna 2011 eli uudelle inventoinnille ei ole vielä tarvetta. Kutunivan ranta-asetemakaavan luonnoksessa (3.5.2021) **Kutuniva 1** tervahaudan ympäristö on osoitettu virkistysalueeksi, mikä mahdollistaa kohteen säilymisen. Kohde on merkitty kaavakarttaan asianmukaisesti. Merkintään tulee lisätä määräys: *Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja*

muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydetävä alueellisen vastuumuseon (Tornionlaakson museon) lausunto. Tervahauta on huomioitava alueen käytössä eikä alueella saa muokata maata.

Osayleiskaavan rakennetun kulttuuriympäristön selvitys ei ole ollut Tornionlaakson museon käytettävissä tätä lausuntoa laatiessa, joten museo voi ottaa tarkemmin kantaa Kivelän pihapiiriä koskevien suojelumerkintöjen riittävyyteen vasta selvitykseen tutustumisen tai maastokäynnin jälkeen. Kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittäviä kohteita koskevista merkinnöistä ja kaavamääräyksistä on myös hyvä keskustella alueellisen vastuumuseon kanssa ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista.

Vastine:

- Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Yleiskaavassa kaava-alueelle osoitetut kaksi arvokasta rakennuskohdetta ja/tai pihapiiriä (kaavamerkinnöillä sr/5 ja sr/21) sijoittuvat kaavaehdotuksessa samaan AP-kortteliin, jolla ympäristö säilytetään kaavamerkinnällä /s. Rakennusten, pihapiirin tai taajamakuvan kannalta merkittävä luonne tulee säilyttää muutos- ja korjaustöissä, jolloin on oltava yhteydessä museoviranomaiseen. Merkinnällä mahdollistetaan pihapiirin ja rakennusten säilyminen. Kaavan tulee olla myös maanomistajalle kohtuullinen. AP-kortteliin on osoitettu kerroskorkeudeksi 1 u ½ ja rakennusoikeutta 600+t100 mahdollistamaan korttelissa sijaitsevien rakennusten säilyttämisen. Korttelikokoa on kasvatettu mahdollistaen pihapiirin säilymisen yhtenäisenä kokonaisuutena.

Rakennusten sijoittumista ja sovittamista rakennuspaikalle ohjaavia määräyksiä on tarkennettu sekä maastonmuotojen ja kerroskorkeuden sovittamisen huomioimisen osalta.

Ranta-alueille on jätetty suojavyöhyke turvaamaan niiden säilyminen luonnontilaisena.

- Arkeologinen kulttuuriperintö

Tervahautaa koskevaa merkintää on tarkennettu lisäämällä merkintään teksti: *”Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty.”*

2 Mielipiteet

2.1 Muonion Yrittäjät ry

Mielipide 30.9.2021

Pääkohdat:

KUTUNIVAN RANTA-ASEMAKAAVAN LUONNOS

Muonion yrittäjäyhdistyksen hallitus esittää mielipiteenään kyseisen kaava-alueen liittämistä Jeriksen jätevesihuollon järjestelmään, samalla alueen muut kiinteistöt tulisi liittää jätevesijärjestelmään.

Vastine:

Saatetaan maanomistajalle tiedoksi teknisen huollon järjestämismahdollisuus.

2.2 Jerisjärven Huolto Oy

Mielipide

Pääkohdat:

Jerisjärven Huolto Oy on käynnistänyt veden- ja jäteveden siirtolinjaston rakentamiseen tähtäävän suunnittelun Jerisjärveltä, omasta verkostostaan, Muonion kunnan verkostoon. Suunniteltava linjasto kulkisi Jerisjärveltä Kutunivan kaava-alueen kautta maantielinjaa mukaillen kohti Vesiosuuskunta Aarian verkostoa. Vesiosuuskunta Aarian verkosto liittyy Muonion kunnan verkostoon Särkijärven pumppaamolla. Vesiosuuskunta Aarian lähes valmiiseen verkostoon on jo rakennettu liittymäkohta Jerisjärven Huolto Oy:n suunnitteilla olevalle linjastolle. Osa Jerisjärven Huolto Oy:n liittymälinjastosta on suunniteltu jo vuoden 2019 hankkeessa, mikä nopeuttaa liittymälinjaston suunnittelun valmistumista.

Toivomme, että asian tiimoilta voitaisiin tehdä yhteistyötä. Näkemyksemme on, että Kutunivan kaava-alueelle rakennettavat rakennukset voitaisiin mahdollisesti liittää Jerisjärven Huolto Oy:n verkostoon osittain väliaikaisella ratkaisulla jo ennen siirtoviemärin ja -veden rakentamista. Näin kiinteistökohtaiset ratkaisut, etenkin jätevesien käsittelyssä toimisivat jatkossakin. Alue sijaitsee Ylläs-Pallas kansallispuiston välittömässä läheisyydessä. Pitkäaikainen ratkaisu vesihuollon järjestämiseksi myös Kutunivan alueella on välttämätöntä sekä ympäristön että elinkeinoelämän kannalta.

Vastine:

Saatetaan maanomistajalle tiedoksi teknisen huollon järjestämismahdollisuus.

2.3 Jerisjärven Huolto Oy

Mielipide 16.9.2021

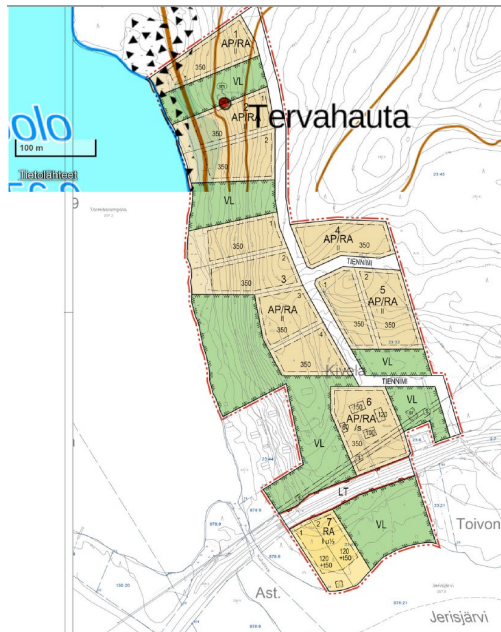
Pääkohdat:

Hei,

Otan yhteyttä koskien Kutunivan ranta-asemakaavan kaavakarttaluonnosta, jossa nähdäkseni isoisäni tervahauta on merkitty väärin ja täten jäisi kaavoitetun rakennusalueen alle. Kaavasuunnitelmassa Kutunivan tervahauta näkyy kyllä olevan lähivirkistysalueella, mutta todellinen sijainti on rakennuksille kaavoitetulla alueella (ks. liitteet). Olen huolissani tästä, koska kyse on sukuni tervahaudasta, mutta myös Museoviraston listaamasta kiinteästä muinaisjäänteestä, joka tulisi säilyttää. Nyt kuitenkin kaavoitussuunnitelmassa (myös liitteenä) Törmäslompolon rannan alueella oleva tervahauta on merkitty väärään kohtaan ja vaarassa jäädä alle. Toivoisin, että asiaan reagoitaisiin ennen kaavoituksen etenemistä.

Näin Museovirasto luonnehtii kiinteäksi muinaisjäänteeksi luetteloitua Kutunivan tervahautaa osoitteessa https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000036673 :

Tervahauta erottuu maastossa selkeästi ja on merkitty myös peruskarttaan. Tervahautaa ympäröivän vallin halkaisija on kymmenen metriä. Vallien sisäpuolisen kuopan halkaisija on noin kuusi metriä ja syvyys noin 1,3 metriä. Vallien korkeus alarinteen puolella on metrin luokkaa, ylärinteen puolella noin puoli metriä. Tervahauta on loivassa länsirinteessä, halssi on alarinteeseen eli länteen. Halssin vieressä on pääosin maatunut tervanlaskurännin jäännös. Se on koverrettu yhdestä puusta ja sen päässä on reikä, jossa on ollut tappi. Ränni on pohjastaan tervan peittämä ja siksi varmaankin säilynyt. Rännin päässä on taosnauloilla kiinnitetty puukappale, joka on toiminut rännin päätynä. Lisäksi halssin vieressä on ruostunut tasakärkinen rautalapio, jonka puuosat ovat lahonneet. Halssin viereisessä vallissa, sen alaosassa näkyy vanhoja tervaspuun kappaleita. Haudasta noin kymmenen metriä ylärinteeseen on jäkälöitynyt tervaspilkekasa, kooltaan noin 0,5 x 1 metriä, korkeudeltaan noin 0,2 m. Haudan päällä kasvavan puuston ikää on vaikea arvioida. Tervahaudalla lienee ikää yli sata vuotta.

Vastine:

Mielipiteessä nostettu kohde on merkitty pohjakarttaan tätä kaavatyötä laatineen kartoittajan toimesta.

Kaavan tavoitteena on varmistaa kohteen suojelu. Kohde sijoittuu kaavassa VL-alueelle ja on merkitty suojelumerkinnällä (sm) - *Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös (tervahauta). Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty.*

Kaavaehdotukseen alueen suojavyöhykettä on tarkennettu leventämällä VL-aluetta.